

(Μακεδονικαί ειδήσεις)

Ένας μούργος ντυμένος στολήν αξιωματικού τής χωροφυλακῆς. Μορφή, κινήσεις και τριγμοί μούργου τών κροκοκλείων. Τό κρεμασμένον σπαθί του εφάνετο σάν καρβανά δεμένη σέ ούρά χασαπόσκυλου. Τόν έβλεπες και νόμιζες πώς θά σέ διαγκώση. Δέν εδάγκανε όμως, Ε γ λ υ φ ε ν. Έγλυφεν κόκκαλα ψητῶν και πόδας λουραῶν και άνατέρων !...

Αί δεινάί αί πολιτικάί τής Έλλάδος τόν εϋρον Γερμανόφιλον εἰς τήν Παλαιά Ελλάδα, Βενιζελόκλητον κατόπιν εἰς τήν Μακεδονίαν. Και τόσον ὡστε, ἐνῶ και στήν Πελοπόννησον εφώναζεν :

— Ζήτω ἡ Ένωσις (Γερμανίας και... Έλλάδος).
Εἰς τήν Θεσσαλονίκην ἤκουσθη γαυγίζων, ὦν μάλιστα και ἐπί κεφαλῆς χωροφυλάκων, κατα ἡμέραν ἐπισήμου τελετῆς :

— Θάνατος εἰς τούς προδότας ! (τούς... Βασιλικούς).
Τόσον δε ἀντιβασιλικός κατήνησεν, ὡστε τήν ἡμέραν τοῦ Σταυροῦ μεταβάς εἰς τόν Ναόν και προσκυνήσας τόν τίμιον Σταυρόν, ἠρηγήθη νά δεχθῆ τό ὑπό τοῦ Ιερέως προσφερόμενον εἰς αὐτόν άγιασμένον άθος, διότι ἦτο κλώνος... Βασιλικῶς.

Πρό τῆς άρροσιώσεώς του ἐκείνης, τό Βενιζελικόν καθεστῶς τόν ἐκοποτέτης Διοικητήν Χωροφυλακῆς, εἰς κάποιαν ἐπαρχίαν τῆς Μακεδονίας, ὅπου άνωτερός αξιωματικός τοῦ ἐβάπτισε τό παιδάκι του, ὀνομάσας αὐτό, κατά τήν ἐπίμονον ὑπόδειξίν του, «Έλευθέριον» πρὸς τιμῆν τοῦ κ. Βενιζέλου.

Μετά τήν θύελλαν τῆς 1 Νοεμβρίου, ὁ Καπετάν Τριάντας, ἐξηκοντίσθη εἰς τό άλλο άκρον τῆς Μακεδονίας, ἐκεῖ ὅμως ὁ μικρός «Έλευθέριος» ἔχασε τό Βενιζελικό του ὄνομα και προσεφώνετο, ὑπό τοῦ πατρὸς του : Κωνσταντίνος (πρὸς δόξαν τοῦ τότε βασιλέως).

Τώρα δέν γνωρίζομε πὸς ὀνομάζεται και ἂν ὁ μικρός μετεβαπτιζέτο ἐκάστοτε και ἑκασταχού, μέ τά ὀνόματα τῶν μετέπειτα Πρωθυπουργῶν τῆς εὐδαίμονος Έλλάδος !...

Προτρέξομεν ὀλίγον.

Υπηρετήσῃν εἰς τήν Θεσσαλονίκην, εἰς διαταγὰς νά «διατηρῆ σέβεις καλὰς μετά τῶν συμμάχων». Ὁ Καπετάν Τριάντας, δέν ἤθελε άνωτερος ὑπόδειξιν δι' αὐτό και συμβουλήν. Διδόμενον δει οἱ Γάλλοι εἶχαν «ποπότες» και «άταντάν» και φθνήες γραβιέρρες και σαλάμια και μουστάρδες, ὁ Καπετάνιος ἦτο «ὀρμεμφύτως και ἐκ πεσποιθήσεως, ἐξ ἰδεολογίας και κατασκευῆς» φίλος και «σύμμαχος» τοῦ πλουσίου και πλουσιοπαρόχου τούτου κράτους !...

Βασιλικῶς... ποτέ !

Γάλλοι στρατιῶται και ἕνας κενετροεχῆς αξιωματικός τῆς Γαλλικῆς ἐπιμελητείας, βλέποντες Έλληνα αξιωματικόν νά κουβαλᾷ τῆς κάσσε, ἤρχισαν ἐμπαίζοντες, θαυμάζοντες δῆθεν τήν δύναμιν του και παρακινούντες αὐτόν εἰς τήν μετακίνησιν βαρνετέρων σάκκων.

— Σιτ-άντιμράμπλ !
— Κέλ-φόρς-μόν-Ντιέ ! Κέλ-φόρς.
— Σι του λὲ Γκρέκ σόν κομσα, λά γγέρ σερά φινί γκλορισεμάν πούρ νοῦ !...

— Αὐτά δέν εἶνε τίποτα, άπαντοῦσε ὑπερήφανος, ὡς ἄνθρωπος προσφύρον ὑψίστην ἐθνικήν ὑπηρεσίαν, τώρα θά ἰδῆτε και βαρύτερα.

Κ' ἐφορτῶνετο βάρος σάκκων τεσσαράκοντα ἐκάσθων.
— Βότερ νόμ, μοσιέ, σιλ βου κλέ;
— Τριάντας.

— Καρὰν σοῦρ τράντ ! (Σαράντα άπάνω σε... Τ ρ ι ά ν τ ε)
Έλογοποιεζεν ὁ αξιωματικός μέ τό ὄνομα τοῦ Καπετάνιου και τό βάρος τοῦ φορτωμάτος.

Οἱ Γάλλοι ὅμως στρατιῶται, οἱ ὁποῖοι τόν ἔβλεπον κάθε στιγμήν εἰς τήν ἐπιμελητείαν άγοράζοντα τρόφιμα φθνήα (ἄ ἐγνώσθη δε μετεπάλαι εἰς τὰς τιμάς τῆς άγορᾶς, εἰς ἰδιώτας) και γλιχόμενον, τόν μετανοήσαν εἰς :

— Τράντ—ε—Καράντ !
Ένῶ οἱ δικοί του χωροφύλακες, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τήν χωροποιεσίαν, δι' ἣν ἦτο μανιακός εἰς τό εἶδος τοῦ προτιμωμένου ὑπ' αὐτῶν παιγνιδίου, τόν άπεκάλυτο :

— Ὁ Καπετάν τριάντα ἕνας !

Έτσι ὁ Καπετάν Τριαντάνας, εὐρεθείς, ὡς λέγομεν άνωτέρω, Διοικητής τῆς χωροφυλακῆς εἰς μίαν ἐπαρχίαν τῆς άνατολ. Μακεδονίας, διετιχθῆ, μίαν νύκτα, νά ἐξέλθῃ ἐσπυρμένως εἰς ὑποδειχθέν μέρος και νά στηθῆ «ένεδραν» κατά διελεύσεως «κομιτατζήδων».

Ὁ ἦρως συνεκέντρωσε τούς άνδρας του, ἔπυρσεν και διαν ἐξῆλθεν τῆς πόλεως, τούς διέταξεν νά... ψάλλουν ὄλοι τόν ἐθνικόν μας ὕμνον.

Οἱ χωροφύλακες, ἐκπλαγέντες, άνεβήσαν κακοφώνως ψάλλοντες τήν Έλληνικὴν ἑλευθερίαν, ἣ ὀποία «δυνατή», βγαίνει ἀπό τὰ κόκκαλα τῶν Έλλήνων, ὡς... ζωμός.

— Ένῶ οἱ δικοί ὡς μάς. Άλλο τώρα και μέ δύναμι, διέταξεν ὁ Καπετάνιος ἐπιφυλάκων.

— Μά κύριε, ὑπομοίραρχε, ἐτόλμησε νά τοῦ εἰπῆ ὁ ἐνωμοτάρχης, ἕνα καλό και ψυχομένο παιδί ἀπό τήν Μακεδονία, μέ τῆς φωνῆς θά μάς άκούσουν οἱ κομιτατζήδες και θά φύγουν.

— Σιώπα σὺ δέν ξέρεις ! Πρέπει ν' ἀναξωπυρῶσωμεν τῶν άνδρῶν τό φρόνημα !

— Ναι άλλα δέν εἶνε... φρόνημον ! Πηγαίνουμε σ' ἐνεδρα και και οὐχι σέ πανηγύρι...

Εἰς άπάντησιν ὅμως ὁ κύριος ὑπομοίραρχος οὐρλιαξεν παράφρασιν ἰδικῆς του ἐμπνεύσεως τοῦ γνωστοῦ πατριωτικοῦ ἔσματος :

Μαῦρ' εἰν' ἡ νύχτα στά βουνά

Έμπρός τῆς Χωροφυλακῆς παιδιά,

στά ὄρη πέφτει χιόνι,

Τριάντα, ξεσπαθῶναι !...

Κ' ἐπανελάμβανον οἱ χωροφύλακες τό ἄσμα και ἄντεβόνον ἣ λαγαδιές, ἣ φάραγες και ἣ κρυψάνες :

στά ὄρη πέφτει χιόνι

Τριάντας ξεσπαθῶναι !

Ένωσιταί δε κατόπιν τοῦ θερμῶδους αὐτοῦ ἐκστρατιακοῦ θριάμβου, ὄχι μόνον οἱ κομιτατζήδες ἐφυγαν ἀπό τό δάσος, άλλα και ἡ χελώνες !

Τῆν ἠρωϊκὴν αὐτὴν ἐκστρατείαν τοῦ ἠρωϊκοῦ ὑπομοίραρχου, εὐρέθησαν και πολλοὶ μοχθηροὶ και συκοφαντισοῦν. Ὅ,τι φοβηθείς δῆθεν οὕτως, διέταξεν τούς χωροφύλακας νά τραγουδοῦν, ἵνα άκούσουν και φύγουν οἱ κομιτατζήδες.

Νά τούς βοηθήσομε βοέ και μέ... τῆ κλάτῃ μας !

Άλλά ἡ κοινωνία πάντοτε ὑπῆρξεν άχάριστος πρὸς τούς μοχθοῦντας δι' αὐτὴν και διὰ τήν πατρίδα !...

Πέρασαν καιροὶ και γεγονότα. Έφυγε ὁ «Έλευθέριος» και ἤλθεν ὁ «Κωνσταντίνος». Ἦλθεν ἡ Έπανάστασις. Άνετράπησαν Θρόνοι και χαθῆκαν ἔθνη και λαοί. Πολιτεύματα κατεκρημνίσθησαν και πολιτεύματα άνδύσαν ἀπό τό χάος και τήν σεισμικήν ταράχην τῶν γεγονότων, κόσμος ἠφανίσθη και κοσμάκης άνεδείχθη, τὰ πάντα αναποδογύρισαν, ἔμνην και ὁ Παπα-Φινολῆς Πρωθυπουργός τῆς Άλβανίας, και μόνον ὁ Καπετάν Τριάντας ἔμνην ἄλκωνητος εἰς τήν θέσιν του, προαγομένοσ διαρκῶς ἀπό ὄλα τὰ καθεστῶτα, μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ ἀντισυνταγματάρχου.

Άλλά νά ποῦμε τήν ἀλήθειαν και τοῦ ἤξιζε.
Οὐδέ στιγμήν δέν ἔμνην ὁ ἄνθρωπος άρχός, —Μόλις ἀνηγγέλετο ἡ ἀδιαθεσία κανενός τῶν Υπουργῶν, ἣ ὁ τοκετός τῆς ἀνε-

ψιάς κανενός 'Αρχηγού της Χωροφυλακής, ή ή άδιαθεσία της προεμάτης κανενός Τμηματάρχου του 'Υπουργείου της 'Εννόμου Τάξεως, ή οι άρραβώνες της εξαδέλφης της Κομπάρας κανενός Γενικού Διοικητού, ή ή βάπτισις της κόρης κανενός φίλου, κανενός Νομάρχου, ή το σκόνταμα της συζύγου του Πορτιέρη κανενός Προθυπουργού, ο Καπετάν Τριάντας δέν άπόκνει :

Συνέτασεν και έστειλεν τηλεγραφήματα άμέσως :
 «Χαιρτίζομεν εύτυχές γεγονός, άρραβώνων άγαπητού Γεωργάκη»
 ή «Οδύνη κατέχει ψυχήν μας επί παθήματος σεβαστής Δημητρούλας»
 ή «εύχόμεθα τά βέλτιστα, ολοψύχως, σεβαστέ άνδρα».

Είχε τά προσόντα που ζητούσε, από τους έπ' αυτό, το 'Ελληνικόν Κράτος γενικώς, από το 1915 και έντεϋθεν...

Πώς λοιπόν ο Καπετάν Τριάντας να κλονισθή από την θέσιν του και πρό παντός, πώς να μη προβιβασθή !...

Γιά όνομα Θεού !...
 Ούτω σύριπλοσούντα εις την εύτυχίαν και τάς προαγωγάς, τον εύρεν το κίνημα του Λεοναρδοπούλου.

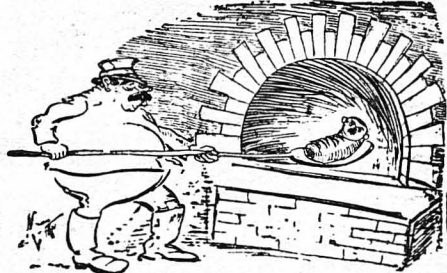
Φήμει διέτρεχον την πόλιν από το πρωί, αί άρχαι συνήλθον να σεσφουσν, ζητήσαν τον Διοικητήν της Χωροφυλακής, άλλα τειστος δέν έφηνη.

Κατά την μεσημβρίαν ήλθεν ένα άερόπλανον εις την πόλιν, σκορπίζον προκηρξείας.

Όλοι έλεγαν ότι το άερόπλανον ήτο του Μεταξά, ότι ή άντεπανάστασις κατίσχυσε. 'Ο Καπετάν Τριάντας όμως δέν έφαινετο.

— Γιά να έκδηλωθί, έπρεπε να πατήση επί στερεού έδάφους.
 Κατόπιν άπεδείχθη ότι το άεροπλάνον ήτο του Στρατηγείου Θεσσαλονίκης, άγγέλον ήταν των άντεπαναστατών.

Ούδέ έδωσεν σημαία ζωής, ο Καπετάν Τριάντας.
 —Και αν νικήση ο Μεταξάς;
 Τέλος μερικοί υπάλληλοι άνήλθον ζητούντες αυτών εις την οικίαν του,

Θά τον έκαίγα στο φούργο αν... μεταξοσκώληκα και τον εθρον τρώγοντα, με τά νυχτικά του.

- Βρέ άδερφέ, ο κόσμος έξω χαλάει και συ τρώς ;
- Τι έπαθεν ο κόσμος άδελφέ, εγω στη θέσι του τάν βλέπω !...
- Βρέ άντεπανάστασις έγινεν έδώ, άεροπλάνα ήλθαν, προκηρξείας βρέχει ο ουρανός και συ είσαι με τά νυχτικά σου ;
- Άίντε βρέ. Στο όνειρό σας, τά είδατε αν'ά ; Φυσάει άέρας και πέρνει του δρόμου τά χαρτιά και σείς τά πέρνετε για προκηρξείας και άεροπλάνα !... 'Αφσέ με... 'Αφσέ με... 'Αφσέ με... 'Αφσέ με...

Την επόμενην κατήλθεν εις κάποιο χωριό να κόμη άνακρίσεις, όπου έξηφανίσθη επί σκεπτάς ήμέρας.

Όταν το κίνημα έδαμάσθη, άνήλθεν εις την πόλιν, ύβριζων και πληκώς τον Μεταξάν.

— Τόν κακοθρον ! αν τον έκαίγα στο φούργο αν... Μεταξοσκώληκα !

Και σεσεφόμενος προς τον Νομάρχην.

— Κύριε Νομάρχα, τί τους φιλάτε αυτούς και δέν τους συλλαμβάνετε ;

— Ποιούς ;

— Τους Βασιλικούς !

— Και τί σου έκαμαν οι άνθρώποι ;

— Αυτοί ; Πάρ' όλίγο να θυσιάσουνε τη δόλια την πατρ'δα !

'Ε δρε και αν σηκωθή κανένας άέρας καιμιά μέρα !...

Μιά μέρα ο άέρας σηκώθηκε. Κάποιος Ταγματάρχης τον κατήγαυλις και τέθη έν άποστρατεία...

Δέν πέρασε πολός καιρός και ήλθεν ο Μεταξάς εις την Θεσσαλονίκην. Έκ των πρώτων παρουσιασθέντων ήτο και αυτός.

— Κύριε Πρόεδρε, τι κάθεσθε και δέν δίνετε το σύνθημα σφαγών ;

— Έναντίον ποιών ; λέγεται ότι του είπεν κατάκλητος ο Μεταξάς.

— Αυτών των άτίμων Βενιζελικών !

— Άλλά φίλε μου, του άπήνησεν ο Μεταξάς, αν σφάζουμε ή μες τους Βενιζελικούς όταν ερχόμεθα, και έκείνοι ήμάς όταν μες ρίπουν, τότε δέν θα μένουν στην 'Ελλάδα 'Ελληνες !

Και ο Τριάντας άπήλθε τρίζων τους οδόντας του...

'Ιωάννινα 8 'Οκτωβρίου 1924.

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΛΙΑΝ ΠΡΟΣΕΧΩΣ

ΕΙΣ ΤΟ "ΜΠΟΥΚΕΤΟ,"

ΤΑ ΝΕΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ

ΤΟΥ

Κ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΕΒΗΟΠΟΥΔΟΥ

35 ΧΡΟΝΙΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗΣ ΖΩΗΣ

ΑΝΘΡΩΠΕ ΒΙΤΑΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Ο ΤΣΑΪΛΝΤ ΝΟΡΥΣ

Είν' άξιο παλληκάρι ο ΤσαΪλντ Νόρυς,
 γοργός σαν τους άνέμους λογουρνά
 Είν' άργυρά τά πέταλα του άιτού του
 τά μπροστινά, χρυσά τά πινιά.

Τό δουλο κράζει και του λέγει : Τζώνη,
 δέν ξεύρεις πώς αυτή ή καρδιά χτυπά ;
 "Αχ, και στον πύργο κατοικεί ή γυναίκα,
 που από τά πρώτα χρόνια μ' άγαπά.

Τό γάντι πάρε αυτό, τό γάντι, λέγει,
 με τά γαϊτάνια γύρω τ' άργυρά.
 'Ο ΤσαΪλντ Νόρυς, πές της, μέσ' στο δάσος,
 στο πράσινο βουνό την καρτερά.

Τό δαχτυλίδι, πάρ' τό δαχτυλίδι,
 άστράφτει σαν χρυσός αυγερινός.
 Πές της ναρθή στο πράσινο τό δάσος,
 χωρίς να πάρη άδεια κανενός.

'Αν άγαπά και τη δουλειά σου, άφέντη,
 μά τη ζωή μου πιότερο πονά,
 στού λόρδου Μπέρναρντ θές να μπω τον πύργο,
 τό ταίρι του να βγάλω στο βουνό ;

Μη δέν πληρώνα εγω τη δουλειά σου,
 μηγάρ παραπονείσαι για φαγή ;
 Κοιτς νάντισαθής στο θέλημά μου ;
 Χρωστίς να κάμης κάθε προσταγή.

Στου λόρδου Μπέρναρντ έφτισε τον πύργο,
 στην πόρτα του χτυπά με τό χαλά.
 Θαρρείς, έπαρ'ερούσας να του άνοίξη
 ή ίδια λαίδη Μπέρναρντ βασιστά.

Αυτό τό γάντι, πάρ' τό γάντι, λέγει,
 τό δαχτυλίδι, που είν' αυγερινός.
 Και νάρθης στο χωρό, τ' ώρα τό δάσος,
 και άδεια να μην πάρης κανενός.

'Ο λόρδος Μπέρναρντ στέκει αυτού στο πλάγι
 που στάζει άπ' τα ρουθούνια του ή κολή.
 —Είν' άνθρωπος στον κόσμο που ή κυρά μου,
 τον άγαπά από μένα πιο πολύ !

Φορεί γυναίκεια ρούχα στο κερμί του,
 διαμάντια και στολισματ' άκριβά,
 τον ΤσαΪλντ Νόρυς ναύρη μες στο δάσος,
 τό πράσινο, τό χαροπό τραβά.

'Ο ΤσαΪλντ Νόρυς κάθεται στο δέντρο,
 σφυρίζει μοναχός και τραγουδά:
 'Ωχού ! 'Ωχού ! 'Ο ΤσαΪλντ Νόρυς κράζει,
 να, ερχεται ή μανουλά μου έκσι δά.

Τη μάνα του να πάρη από τη σέλλα,
 ο ΤσαΪλντ Νόρυς τρέχει άπ' το δενδρό.
 "Αχ, συμφορά μου ! 'Ο ΤσαΪλντ Νόρυς κράζει,
 δέν ήταν ή μαμά τόσο χονδρή.

'Ο λόρδος Μπέρναρντ άπ' τό κόρφο σύρει
 τό κοφερό σκαθί του και χυμά—
 Του ΤσαΪλντ Νόρυς τό κεφαλι κόφτει,
 τό σώμα του στο δέντρο τό κερμά.

Καβαλλικεύει, πίσω κάει στον Πύργο,
 στής λαίδης πάει τη σάλα την καλή
 Πεταεί μέσ' στην ποδιά της τό κεφάλι—
 Μιά σφαίρα σου έχω φέρει, της λαλεί.

Τό ματωμένο πρόσωπό του βλέπει,
 με δάκρυα τά ματάκια του φιλεί—
 "Απ' όλη τη βασιλική γενιά σου,
 κάλλιο άγαπούσα αυτή την κεφαλή.

Σάν ήμουν στού πατέρα μου τον πύργο,
 άδώς, σαν τραγούι στο κλαδί,
 μ' άπάτης ένας λόρδος που κερνούσε,
 τον ΤσαΪλντ Νόρυς μ' άφης παιδί.

"Ω, συμφορά σου ! Λαίδη Μαργαρίτα,
 θα πές από θάνατο κακό :
 "Αν μου έλεγες πώς ήτανε παιδί σου,
 δε θάκανα ποτέ τό φονικό.

(Μετάφρ. Γ. ΒΙΖΥΗΝΟΥ)

